Wymagania edukacyjne z historii

Rok szkolny 2026/2027

Przedmiot:	***historia***
Klasy:	***4***
Nauczyciele uczący:	***mgr Marta Groń***
Poziom:	***Poziom podstawowy***
Program nauczania:	***Robert Śniegocki, Poznać przeszłość. Program nauczania historii dla liceum i technikum w zakresie podstawowym***
Podręcznik:	***J. Kłaczkow, A. Łaszkiewicz, S. Roszak, Poznać przeszłość 3, Zakres podstawowy. Wyd. NOWA ERA*** ***Nr dopuszczenia: 1150/3/2024***

Poziom wymagań	Ocena	Wymagania na ocenę śródroczną
Koniecznych	**2**	Uczeń wykazuje spore luki w wiadomościach objętych programem, ale jest w stanie je uzupełnić. Przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania związane z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej. Uczeń przy pomocy nauczyciela potrafi: *wymienić najważniejsze fakty historyczne i umiejscowić je w czasie (podać datę) i przestrzeni (zaznaczyć na mapie) Jest mało aktywny na lekcji
Podstawowych	**3**	Uczeń wykazuje przeciętne opanowanie materiału przewidzianego programem. Jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna. Uczeń potrafi: *opisać: najważniejsze wydarzenia , genezę i przebieg zdarzeń, ale nie potrafi połączyć je w związki przyczynowo – skutkowe *ocenić zjawiska wywierające wpływ na rozwój ludzkości *przy pomocy nauczyciela poprawnie wykonuje zadania *samodzielnie interpretuje źródła *buduje krótką narrację historyczną
Rozszerzających	**4**	Uczeń ma niewielkie braki w zakresie wiedzy. Uczeń potrafi: *dokonać analizy źródeł historycznych *porównać informacje i wartościować je w celu wyjaśnienia problemu *dokonać syntezy historycznej *formułować wnioski i własne oceny *opisać wydarzenia ukazując związki między faktami; wskazać przyczyny, następstwa i skutki wydarzeń i zależności między nimi *ukazać różne aspekty procesu historycznego Jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych
Dopełniających	**5**	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową, wykazuje zainteresowanie przedmiotem. Uczeń potrafi: *samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane problemy historyczne *przedstawić najważniejsze informacje oraz opinie(oceny) różniące się między sobą *sformułować wnioski i własną ocenę; uzasadnić swoje stanowisko *ocenić przydatność źródeł do rekonstrukcji wydarzeń historycznych *rozwijać umiejętności korelacji między przedmiotowej (religia, etyka, język polski) Jest aktywny na lekcji oraz uczestniczy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych
	6	Uczeń może otrzymać ocenę celującą gdy: *Prezentuje rozległą wiedzę historyczną * Przygotowuje prace dodatkowe, jest twórczy i aktywny *Wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, wyciąga wnioski w odniesieniu do nowych treści, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy *Jest krytyczny, używa odpowiedniej argumentacji *Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe *Swobodnie posługuje się bazą pojęciową przedmiotu, wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się wzorowym językiem, wnioski formułowane przez ucznia są przemyślane i oryginalne *Potrafi selekcjonować i hierarchizować nabytą wiedzę *Samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania *Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Działy:	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową…" MEiN Uczeń:

I. **Świat w okresie międzywojennym**	1. Analizuje cywilizacyjne i kulturowe następstwa wojny; ocenia straty wojenne, wylicza społeczne i gospodarcze następstwa wojny; 2. Przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego; charakteryzuje słabe strony ładu wersalskiego; 3. Charakteryzuje cele Ligi Narodów; 4. Wyjaśnia znaczenie układów z Rapallo i Locarno dla ładu międzynarodowego 5. Charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy; 6. Rozpoznaje dorobek okresu międzywojennego w dziedzinie kultury i nauki. 7. Wyjaśnia genezę powstania państwa sowieckiego i charakteryzuje jego politykę wewnętrzną i zagraniczną w okresie międzywojennym; 8. Wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy; 9. Charakteryzuje drogę Hitlera do władzy w Niemczech; 10. Charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną III Rzeszy w latach trzydziestych 11. Porównuje funkcjonowanie aparatu terroru w ZSRS i III Rzeszy. 12. Przedstawia ideologiczne, polityczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej; 13. Wyjaśnia wpływ polityki hitlerowskich Niemiec na rozbijanie systemu wersalskiego; 14. Charakteryzuje politykę appeasementu; 15. Wyjaśnia genezę paktu Ribbentrop-Mołotow i przedstawia jego postanowienia.
II. **II Rzeczpospolita**	1. Analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej (od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do małej konstytucji z 1919 r.); 2. Przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski; 3. Charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem powstania wielkopolskiego, powstań śląskich i plebiscytów; 4. Charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem wojny polsko-bolszewickiej; 5. Porównuje kształt terytorialny I i II Rzeczypospolitej. 6. Charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r., 7. Wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe (nowela sierpniowa, konstytucja kwietniowa z 1935 r.) 8. Ocenia wpływ Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego oraz innych polityków na kształt II Rzeczypospolitej; porównuje ich wizje Polski; 9. Charakteryzuje życie polityczne w Polsce w czasie rządów sanacyjnych; 10. Ocenia rolę wybitnych postaci w odbudowie niepodległej Polski i kształtowaniu jej ustroju; 11. Zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski, Europy i świata w okresie międzywojennym 12. Charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń, uwzględniając zaborowe „dziedzictwo"; 13. Charakteryzuje strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej, uwzględniając jego wielonarodowy, wielokulturowy i wieloreligijny charakter; 14. Przedstawia i ocenia dokonania pierwszych lat odbudowy (m.in. reformy Władysława Grabskiego i unifikację państwa); 15. Omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich; 16. Rozpoznaje osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki z okresu II Rzeczypospolitej oraz ich twórców; 17. Charakteryzuje zróżnicowanie kulturowe II Rzeczypospolitej.

Wymagania na ocenę roczną: wymagania śródroczne + treści z działów III - IV

Działy:	**Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową…" MEiN** **<u>Uczeń:</u>**
III. **II wojna światowa**	1. Charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2. Wyjaśnia cele wojenne hitlerowskich Niemiec i ZSRS; 3. Charakteryzuje etapy wojny obronnej, podaje przykłady bohaterstwa obrońców (Westerplatte, Poczta Polska, Mokra, Wizna, bitwa nad Bzurą, Warszawa, Kock) i zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów 4. Przedstawia podział ziem polskich między okupantów; wskazuje przykłady współpracy między nimi; 5. Wyjaśnia znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie; 6. Wyjaśnia przyczyny przegrania przez Polskę wojny obronnej. 7. Omawia współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941; 8. Charakteryzuje etapy agresji i aneksji obu totalitarnych mocarstw; 9. Sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne);

	10. Charakteryzuje politykę hitlerowskich Niemiec na terenach okupowanej Europy; 11. Wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi; 12. Opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) i przedstawia ich ustalenia.
IV. POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ	1. Przedstawia prawno-ustrojowe regulacje okupacyjnych władz, dotyczące terytorium państwa polskiego i zamieszkującej tam ludności; 2. Przedstawia realia życia codziennego w okupowanej Polsce; 3. Wymienia i charakteryzuje przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich (m.in. Auschwitz, Palmiry, Piaśnica, Ponary, Katyń, Miednoje, Charków); 4. Porównuje system sowieckich i niemieckich obozów pracy, obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady; omawia kwestie deportacji i wysiedleń ludności oraz jej planowanego wyniszczenia; 5. Wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polsko-ukraińskiego, w tym ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej; 6. Charakteryzuje postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki okupantów oraz wymienia przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego; 7. Wyjaśnia i omawia sposoby upamiętnienia zbrodni obu okupantów oraz heroizm Polaków na przykładzie: a) Muzeum Powstania Warszawskiego, b) Państwowego Muzeum Auschwitz- -Birkenau w Oświęcimiu, c) Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu. 8. Przedstawia ideologiczne podstawy eksterminacji Żydów oraz innych grup etnicznych i społecznych, prowadzonej przez Niemcy hitlerowskie; 9. Charakteryzuje etapy eksterminacji Żydów (dyskryminacja, stygmatyzacja, izolacja, zagłada); 10. Rozpoznaje główne miejsca eksterminacji Żydów polskich i europejskich oraz innych grup etnicznych i społecznych na terenie Polski i Europy Środkowo- -Wschodniej (w tym: Auschwitz- -Birkenau, Treblinka, Sobibór, Babi Jar). 11. Opisuje postawy ludności żydowskiej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem powstania w getcie warszawskim; 12. Charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych", na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów 13. Omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; 14. Ocenia znaczenie układu Sikorski-Majski dla obywateli polskich, znajdujących się pod okupacją sowiecką; 15. Przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej, w tym: bitwę o Narvik, bitwę o Anglię, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę o Arnhem, bitwę o Kołobrzeg, bitwę o Bredę; 16. Analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; 17. Charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego; 18. Charakteryzuje polityczną i militarną działalność Armii Krajowej oraz Narodowych Sił Zbrojnych i Batalionów Chłopskich; wskazuje różne formy oporu wobec okupantów; 19. Wyjaśnia uwarunkowania akcji „Burza"; 20. Charakteryzuje powstanie warszawskie (uwarunkowania polityczne, przebieg walk, następstwa powstania, postawę aliantów i Związku Sowieckiego); 21. Zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w okresie II wojny światowej z wydarzeniami w Europie i na świecie.

W przypadku uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych nauczyciel dostosowuje kryteria ocen do możliwości ucznia na podstawie opinii Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Forma	Uszczegółowienie

Sprawdzian/test	*sprawdzenie znajomości treści programowych z kolejnych działów tematycznych *kontrola stopnia opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu *umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie *zapowiadany z tygodniowym wyprzedzeniem
Kartkówka	*sprawdzenie znajomości treści programowych z 3 ostatnich lekcji *kontrola stopnia opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu *umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie *może być niezapowiedziana
Praca oparta o analizę źródeł	*sprawdzenie umiejętności pracy ucznia z materiałem źródłowym (np. tekst źródłowy, tabele, wykresy, schematy, mapy), a w szczególności poprawną jego charakterystykę i interpretację oraz właściwe formułowanie odpowiedzi na dotyczące go pytania *kontrola biegłości rozumienia genezy, przebiegu i skutków wydarzeń historycznych; umiejętność logicznego formułowania wniosków oraz uzasadniania własnego stanowiska *kontrola stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności poznanych na lekcjach i nabytych w toku pracy własnej oraz kontrola zdolności ich zastosowania do rozwiązywania zadań i ćwiczeń praktycznych
Odpowiedź ustna	* sprawdzenie wiedzy i umiejętności w zakresie przewidzianym P P oraz wymaganiami edukacyjnymi *obejmuje zakres materiału dotyczący całości przerabianego aktualnie działu tematycznego *przeprowadzana na lekcjach bieżących i powtórzeniowych
Aktywność	*sprawdzenie zaangażowania ucznia w przebieg procesu dydaktycznego podczas zajęć lekcyjnych (praca indywidulana, pod kierunkiem nauczyciela, praca grupowa)
Zadanie domowe/samodzielna praca pozalekcyjna	*określenie zdolności ucznia do samodzielnego i twórczego korzystania z różnych, pozaszkolnych informacji oraz środków multimedialnych *ocena zdolności ucznia w zakresie zastosowania przez niego wiedzy i umiejętności nabytych w toku procesu dydaktycznego oraz pozalekcyjnej i pozaszkolnej pracy własnej
Udział w konkursach przedmiotowych i tematycznych	*ocena pracy dodatkowej wykonanej przez ucznia w zakresie przewidzianym P P lub wykraczającej poza ten zakres *reprezentowanie szkoły na zewnątrz

Przedziały procentowe w przeliczeniu na oceny:

0 – 35 % niedostateczny

36 – 49 % dopuszczający

50 – 74 % dostateczny

75 – 89 % dobry

90 – 99 % bardzo dobry

100 % celujący